



”Elkris kan följa cementkrisen”



O3-reaktorn i Oskarshamns kärnkraftverk. Foto: Adam Ihse/TT

Regeringen bör skyndsamt fatta beslut om hela slutförvarssystemet för att vår generation ska ta ansvar för kärnavfallet och för att säkra elproduktionen. Det skriver Johan Dasht, Svensk Kärnbränslehantering.

Publicerad 2021-08-14

DEBATT | KÄRNAVFALL

Det här är en argumenterande text med syfte att påverka. Åsikterna som uttrycks är skribentens egna.

Media rapporterar dagligen om den cementbrist som inom kort kan drabba Sverige. Samtidigt kan regeringen skapa en ännu

allvarligare kris, genom att försöka splittra upp ansökan om Sveriges slutförvarssystem för använt kärnbränsle. Då riskerar regeringen att orsaka brist på el, eftersom kärnkraftverken inte kan drivas vidare om de inte blir av med använt bränsle. Drygt 30 procent av Sveriges elproduktion skulle då stängas ned.

Likheten mellan Cementaärendet och slutförvarssystemet är oroande. Nyligen meddelade Mark- och miljööverdomstolen att den inte kan pröva Cementas ansökan om fortsatt utvinning av kalk på Gotland då miljökonsekvensbeskrivningen ansågs bristfällig. Samtidigt ligger ansökan om ett svenskt slutförvarssystem på regeringens bord för beslut. Efter regeringsbeslut ska den vidare till mark- och miljödomstolen. Slutförvarsansökan består av delar som inte står på egna ben, utan är sammanflätade i ett system. Om regeringen ändå delar upp ansökan är risken överhängande att mark- och miljödomstolen inte kan avgöra målet. Detta eftersom delarna inte är fristående från varandra och en uppdelning därför är svår.

Varför då dela upp ansökan, mot sökandes vilja och med stora processrisker i kommande domstolsprövning? Regeringen vill tillåta ökad mellanlagring av använt kärnbränsle i Oskarshamn, utan att samtidigt ge klartecken till slutförvaret. Att lösa slutförvarsfrågan anses legitimeras kärnkraft som energislag, så det har historiskt varit en politiskt känslig fråga. Men oavsett vad man anser om kärnkraft, behöver det använda bränslet en slutlig förvaring och de generationer som nyttjat kärnkraftselen bör också ta hand om avfallet.

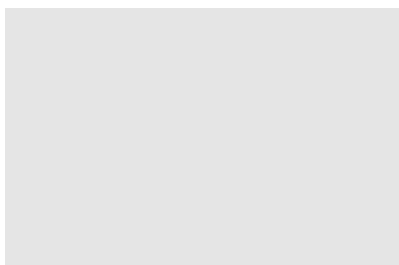
Kärnkraftsföretagen har varnat för att mellanlagret för använt kärnbränsle i Oskarshamn når nuvarande tillståndstak år 2023. Därefter kan inte kärnkraftverken bli av med det använda bränslet och därmed inte fortsätta producera el. Detta skulle tvinga den första reaktorn att stänga ner redan våren 2024. För att inte hamna i den situationen behövs ett regeringsbeslut senast den 31 augusti i år.

I juni skickade miljödepartementet ut en remiss om att dela slutförvarsansökan och endast fatta beslut om ökad mellanlagring. Syftet är att säkerställa att den efterföljande domstolsprövningen skulle hinnas med innan tillståndstaket nås i mellanlagret. Man menar att det är enda sättet att undvika en snabbstängning av kärnkraften. Vi menar tvärtom att ett samlat beslut om hela slutförvarssystemet krävs för att säkerställa att ett tillstånd om ökad mellanlagring finns på plats i tid. En hantering enligt miljödepartementets remiss innebär sannolikt en ökad risk för produktionsbortfall på kärnkraftverken.

Vi har också stöttat respekt för Oskarshamns kommun som på

Vi har också stor respekt för Oskarshamns kommun som på frivillig basis tagit ett nationellt ansvar för det använda kärnbränslet i 35 år. Kommunen motsätter sig en utökad mellanlagring om inte ett slutförvar tillåts samtidigt. Kommunen har vetorätt och vill se en slutdestination för bränslet innan mellanlagringen får utökas. Ett rimligt krav. Det vilar nu ett ansvar på miljödepartementet att inte äventyra förutsättningarna för Östhammars och Oskarshamns kommuners fortsatta medverkan och medgivande vad gäller hela slutförvarssystemet.

Strålsäkerhetsmyndigheten har tillstyrkt slutförvarsansökan, den har passerat mark- och miljödomstolen ett första varv och de två kommunerna har gett klartecken. Det finns inga utestående frågor som inte är besvarade. Vi menar att regeringen skyndsamt bör fatta beslut om hela slutförvarssystemet för att vår generation ska ta ansvar för avfallet och för att säkra elproduktionen i Sverige.

**Johan Dasht**

vd, Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB)

Foto: Mikael Wallerstedt

Om SKB

Svensk Kärnbränslehantering AB, SKB, har i uppdrag att ta hand om allt radioaktivt avfall från de svenska kärnkraftverken.

SKB ägs av kärnkraftsföretagen, som enligt lag är skyldiga att både ta hand om det svenska kärnavfallet och svara för finansieringen.

Läs mer: <https://www.skb.se/det-har-ar-skb/vart-uppdrag/>

Vill du debattera? [Klicka här för mer info.](#)

RELATERADE ÄMNEN

Kärnkraft (+)

Svensk Kärnbränslehantering (+)

Schibsted

SvD.se är en del av Schibsted. Schibsted är ansvarig för dina data på denna sida. [Läs mer här](#)